

Bokutdrag:

Verdens beste Liverpool

av Ragnhild Lund Ansnes

J.M. Stenersens Forlag 2020

Mål med opplegget: Å vekke elevenes interesse for sakprosa

- gjennom at elevene utforsker tekstene
- gjennom at elevene setter ord på sin personlige leseopplevelse
- gjennom at elevene diskuterer temaer som tas opp i teksten
- gjennom at elevene reflekterer kritisk over tekstenes påvirkningskraft og troverdighet
- gjennom at elevene bruker sakprosaetekster som inspirasjon og modell for egne tekster

FØR:

1. Påstandsark

Individuelt arbeid

Del ut ark med påstander til diskusjon (se ev. [ark til utdeling her](#))

Elevene skal nå lese setningene og krysse av om de er enige eller uenige.

Be dem dessuten forberede seg på å forklare hvorfor.

Påstander:

- Fotballer er luksus
- Man kan selv bestemme hva man vil være god til
- Det er viktig å være lojal mot sine venner
- Liverpool er verdens beste fotballklubb
- Gutter og jenter møtes med ulike forventninger
- Har man et talent, har man også en plikt til å utvikle det
- Medlemskap i en fotballklubb gir samhold og tilhørighet i en individualisert verden
- Det er viktig å jobbe hardt på skolen
- Fotball passer like bra for fattig og rik

Etter det individuelle arbeidet kan elevene eventuelt få diskutere meningene sine i små grupper på fire elever for å forberede klassesamtalen i punktet under.

2. Påstander i hel klasse

Klassesamtale

Som forberedelse til lesingen kan dere diskutere påstandene i hel klasse, der elevene begrunner sine synspunkter.

Det er også mulig å snakke litt om følgende:

- Hva synes dere om forsiden på boka?
- I hvilken grad gir den dere lyst til å lese mer?
- Hva vet dere om fotballklubben Liverpool fra før?
- Kjenner dere noen av spillerne på bildet?
- Hva tenker dere om tittelen på boka?
- Hvordan forstår dere undertittelen – You'll Never Walk Alone?

- Hvorfor tror dere den er skrevet på engelsk?
- Hvilke tanker får dere når dere ser på de øvrige bildene?
- Hva og hvem tror dere utdraget dreier seg om?
- Hvilken type sakprosa-tekst tror dere det er snakk om?
- Hvilke forventninger får dere til det dere skal lese?
- Tror dere at dere kommer til å like teksten?

UNDERVEIS:

- Finn og marker de stedene i utdraget der påstandene dukker opp. Legg også merke til om det blir gitt en begrunnelse i teksten.
- Noter spørsmål til teksten dersom det er noe dere lurer på.

ETTER:

1. Samtale om påstander etter lesing
Klassesamtale.

Gå igjennom påstandene på nytt og spør elevene om det er noen som har endret mening. Be elevene dele tankene sine.

- Hvorfor har de endret mening, i så fall? Eller hvorfor ikke?

2. Samtale om utdraget
Klassesamtale.

Snakk deretter om utdraget og la elevene dele tankene sine.

Vi anbefaler at litterære samtaler tar utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen til elevene. Åpne og autentiske spørsmål – spørsmål der svaret ikke er gitt på forhånd – kan gjøre det lettere for dem å relatere litteraturen til egen hverdag og eget liv og dermed også å engasjere seg i litteraturen.

Begynn derfor gjerne med spørsmål som: «Hva handlet dette om?», «hvordan forstår dere denne teksten?» eller «hva tenkte dere mens dere leste teksten?». La deretter samtalen utvikle seg ved å formulere åpne og autentiske spørsmål som bygger videre på elevenes svar – da opplever elevene at leseopplevelsene deres blir hørt og tatt på alvor.

I tillegg kan ett eller flere av følgende mer spesifikke spørsmål inngå i diskusjonen av utdraget:

Begynn gjerne med spørsmål som:

- Hva handlet dette om?
- Hva skjedde her?
- Hvordan forstår dere denne teksten? eller
- Hva tenkte dere mens dere leste teksten?

Dersom elevsvara blir fulgt opp på en oppmerksom og konstruktiv måte, opplever elevene at leseopplevelsene deres blir hørt og tatt på alvor. Det kan f.eks. skje ved å la samtalen bygge videre på elevene sine svar når et nytt spørsmål blir formulert (såkalt opptak og høy verdisetting).

Når elevene har fått mulighet til å formulere og diskutere leseopplevelsene sine, oppfordrer vi deg til å bruke teksten til å stille spørsmål som du vet vil engasjere.

I tillegg kan et eller flere av følgende spørsmål inngå i diskusjonen av utdraget:

Lærerveiledning til Faktafyk 2021: utarbeidet av Foreningen !les

- Hvilket inntrykk får dere av Sadio Mané?
- Hvordan skiller han seg ut?
- Hvilket inntrykk får dere av miljøet han vokste opp i, familien hans osv.?
- Hva vet dere om hjemlandet hans, Senegal?
- I hvilken grad mener dere at Mané er preget av bakgrunnen sin?
- Hvilken betydning tror dere han har hatt for landsbyen?
- Kjenner dere bakgrunnen til andre idrettsstjerner? Fortell
- Synes dere det er interessant å vite noe om bakgrunnen til stjernene? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hva tror dere det var som utløste Manés beslutning om å bli god/best?
- Hvilke forhindringer opplever han på veien?
- Hva synes dere om at han forlater familien sin som 15-årig uten å si ifra om hvor han drar?
- Hva synes dere om fotballakademier som Génération Foot? Hvilke fordeler og ulemper ser dere ved et slikt akademi?
- I hvilken grad mener dere at man kan sammenlikne forholdene for fotballspillere i Norge og Senegal?
- Er det noen i klassen som vet hvordan den videre karrieren til Mané har forløpt?
- Hvilke grunner gir artikkelen til at Mané lykkes?
- Hva tenker dere om dette?
- Hvilken rolle tror dere det har spilt at han mistet faren i ung alder?
- Kommer dere på norske idrettsstjerner som kan sammenliknes med Mané?
- Hva synes dere det sier om Mané at han - etter å ha blitt fotballproff - har betalt for et nytt sykehus på hjemplassen sin?
- Hvilket tema vil dere si utdraget tar opp?
- Synes dere at fortellingen virker troverdig? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hva tror dere kan være hensikten med at teksten er skrevet på denne måten? Begrunn svaret.
- Var det ting i teksten som overrasket dere? Hvilke?
- Var det ting som forfatteren tok for gitt at dere visste noe om?
- Er det andre ting i teksten som dere ønsker å diskutere?

Til slutt oppfordrer vi til å ta en oppsummering av tekst og gjennomgang i form av en metasamtale:

- Hva synes dere om teksten? Bruk ev. metoden «Streken» som dere finner [her](#)
- Lærte dere noe nytt, satte teksten ord på ting som dere allerede visste fra før og/eller ga den anledning til en god diskusjon av temaet?

Ekstraoppgaver:

1. Anmeldelse

Les boka *Verdens beste Liverpool* og skriv en anmeldelse.

På nettsiden uprisen.no ligger en veiledning i å skrive bokmeldinger.

Veiledningen finner dere her: <https://uprisen.no/laerersider/hvordan-skrive-en-anmeldelse/>

2. Kort

Velg en internasjonal idrettsstjerne – det kan være en av fotballspillerne som er nevnt i utdraget eller en annen, valgfri. Lag deretter kort som de du finner på s.17 og 19 i årets Faktafyk: Et kort med informasjon om den aktuelle idrettsutøveren, og et kort om landet som spilleren kommer fra.

3. Arena for store øyeblikk

Les teksten «Arenaer for store øyeblikk» som står i Faktafyk og som du også finner [her](#).

Finn informasjon på nett og skriv en liknende presentasjon av et stadion etter eget valg. Det kan være

Lærerveiledning til Faktafyk 2021: utarbeidet av Foreningen !les

Anfield – arenaen der Liverpool FC spiller kampene sine, Stade Leopold Senghor der det senegalesiske landslaget spiller hjemmekampene sine eller det kan være et annet stadion du kjenner.

Noen relevante kompetansemål:

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk [...], og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler
- beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon
- bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnssetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter